

Cenejni gospod župan Občine Bohinj, predsednik Planinske zveze Slovenije, dragi Bohinjci, dragi planinci.

Slovinci imamo Triglav. Veliko goro, ki je naš ponos, naš up, je naše veselje, radost, je naš cilj. Postavili smo si ga v grb in grb postavili na zastavo. Tako je Triglav tudi simbol slovenske države. Letos praznujemo 20. obletnico osamosvojitve republike Slovenije. Praznujemo pa tudi 70. obletnico ustanovitve OF, gibanja, ki si je izbralo prav Triglav za svoj simbol, in gibanja, ki si je v boju proti fašizmu in nacizmu na glavo nadelo triglavko, kapo v obliki Triglava.

Triglav spremlja krepitev slovenske nacionalne zavesti od začetkov. V času razsvetljenstva, ki ga na Slovenskem zastopa krog barona Žige Zoisa, je Triglav prvič na polno zažarel. Vrh Triglava je bil prvič dosežen natanko na včerajšnji dan pred 233-timi leti, to je 26. avgusta 1778, ko so na vrhu stali štirje »srčni možje«, kmet in rudar Luka **Korošec**, rudar Matevž **Kos**, kmet in lovec Šefan **Rožič** in ranocelnik Lovrenz **Willomitzer**. Domačini so se na Triglav povzpeli na pobudo Žige Zoisa in tako začeli tradicijo gorenjskih in trentarskih gorskih vodnikov. Vrh je bil osvojen osem let pred Mont Blancom, najvišjim vrhom Alp, 22 let pred najvišjim vrhom Avstrije, Grossglocknerjem in kar 99 let pred drugim najvišjim vrhom Julijskih Alp, Montažem. Ne glede na to, da je konec leta 1890 trentarski gorski vodnik Ivan **Berginc-Štrukelj** kot prvi preplezal Severno steno Triglava, vzpon predstavlja prvi mejnik v slovenskem alpinizmu. Osvojitve Triglava je bilo takrat gorsko zmagoslavje svetovne zaznambe in pomena.

Ponoven zagon je slovenstvo doživelo ob koncu devetnajstega stoletja in takrat nastane veličastna pesem v ponos Triglavu. Triglav postane moj dom, slovenski dom, dom vseh Slovencev. Pesem »**Oj, Triglav moj dom**« so prvič javno zapeli ob otvoritvi prve slovenske triglavske kočice na Kredarici, 10. avgusta 1896. Pesem je bila spisana v času ustanovitve Slovenskega planinskega društva, 17. februarja 1893, ko je bilo gorsko pohodništvo nemška domena. Planinska zavetišča so do tedaj gradili samo Nemci za krepitev nemške gospodarske moči in širjenje nemške posesti. Zaradi tega so planinske kočice, bolj kot zavetišče planincem, služile kot nemške trdnjave v slovenskih gorah.

V takih razmerah se je v Ljubljani rodilo Slovensko planinsko društvo, ki je v vseh letih svojega obstoja, v prvih desetletjih pa še izraziteje, opravljalo predvsem narodno, civilizacijsko in kulturno poslanstvo. Na matici v Ljubljani so bili jasni in odločni: »Naša je slovenska domovina, mi smo gospodarji. Slovenski pečat hočemo udariti našim zemljam. Slovenski napisi naj bodo vidna znamenja in neovrgljive priče naše narodnosti. Delajmo brez krika in vika, a dejanja naj govore!«, so zapisali v odgovor.

Že bežen zgodovinski pregled delovanja planinske organizacije od prvih poskusov organiziranega planinstva kaže, da je bilo to prežeto s kulturnim poslanstvom, utrjevanjem slovenstva in jasno z negovanjem odnosa do gora in narave nasploh.

Organizirana slovenska planinska pot nas je od leta 1893 v mednarodni planinsko – alpinistični skupnosti pripeljala v sam svetovni vrh. Danes veljamo za svetovno planinsko velesilo z največjim številom registriranega planinskega članstva na število prebivalstva. V družbi, kjer se kaže močna erozija vrednot, je negovanje tistih vsebin, s katerimi se izraža tudi splošna usmerjenost planinske organizacije in njenega odnos do gora, vredna še posebne pozornosti. PZS tako v svojih vrstah še posebej izpostavlja: resnicoljubnost in občudovanje, kreativnost in ponos, skupno doživetje, premagovanje težav, poštenost, tolerantnost, spoštovanje, pripravljenost pomagati in prostovoljno delo. Sporočilo je povsem zanesljivo in dokazljivo: planinstvo postaja za človeka

način zdravega življenja v najbolj prijazni obliki. Ob vrhunskih dosežkih in presežkih PZS, ki jih dosegajo alpinisti, športni plezalci in turnosmučarski tekmovalci, se to še posebej potrjuje. Gorski športi so se tako z vrhunskimi rezultati svetovnih razsežnosti trdno in trajno zasidrali tudi v slovensko planinstvo, kar predstavlja tudi izjemno promocijo Slovenije v svetu.

Cenjeni zbor. Pred 233-timi leti prvič osvojeni Triglav je za Slovence posebnega pomena, ne le zato, ker je z 2864 metri višine najvišja slovenska gora, temveč tudi zato, ker daje Sloveniji poseben pečat, po katerem je prepoznavna povsod po svetu. Zato bodimo ponosni na Goro slovenskih gora, simbol slovenstva, Triglav, na svojo samostojno domovino Republiko Slovenijo in bodimo v teh časih pogumni in drzni, kot takrat »štirje srčni možje«, Bohinjci, ki so premagali očaka. Ti možje najbolj neposredno sporočajo nam in svetu o mogočnosti, trdnosti in pomembnosti gorskih dejanj v preteklosti in sedanjosti slovenskega planinstva, alpinizma, gornišstva in zgodovine Slovenije. Danes slavimo podvig štirih, ker je bil in je še posebna povzdiga slovenstva in zato nosi globoko sporočilo za vse Slovence in za vso Slovenijo

Dragi planinci, čestitke ob prazniku planinske zveze!
Spoštovani Bohinjci, čestitke ob prazniku občine!

Naj živi naš Triglav in naš slovenski rod!

Minister za šolstvo in šport dr. Igor Lukšič